

Forfatter: Jens Kristian Andersen

Titel: Udrag fra Johan Ludvig Heiberg

Citation: Jens Kristian Andersen: "Johan Ludvig Heiberg", i Jens Kristian Andersen: *Johan Ludvig Heiberg*. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-authors-jlheiberg-p-val-shoot-idm139823512696976.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Johan Ludvig Heiberg

Heibergs latinsprogede disputats om Calderón og hans skrifter om vaudevillens æstetik har været omtalt ovenfor. I forbindelse med sin kortvarige universitetsansættelse i Kiel skrev han en *Formenlehre der dänischen Sprache* (1823) og en *Nordische Mythologie* (1827). Til den såkaldte "Howitz-fejde" om viljens frihed bidrog han med skriftet *Om den menneskelige Frihed* (1824). I kølvandet på sit vaudeville-gennembrud lancerede Heiberg sit eget tidsskrift, *Kjøbenhavns flyvende Post*, der med enkelte pauser holdtes gående frem til 1837, da det afløstes af *Perseus. Journal for den speculative Idee* (1837-38). "Flyveposten", hvis idealer kan sammenfattes i begreberne: smag, dannelse og idé, indeholdt vægtige litterære og banebrydende kritiske bidrag. Blandt skønlitterære bidragydere kan foruden Heibergs moder Thomasine Gyllembourg nævnes navne som Carl Bernhard, H.C. Andersen, Chr. Winther, Henrik Hertz, og Paludan-Müller, også S. Kierkegaard skrev et enkelt indlæg. Den senere politiker og biskop C.G. Monrad bragte her sin store anmeldelse af Paludan-Müllers nyudkomne *Dandserinden* (1833). Polemiske indlæg, oftest forfattet af Heiberg selv, sætter desuden deres umiskendelige præg på tidsskriftet. Ikke blot de tilbagevendende, døgnaktuelle hib til det konkurrerende organ *Kjøbenhavnsposten*, udgivet af publicisten A.P. Liunge, men diskussioner med lange perspektiver løb eller indledtes i "Flyveposten". Det gælder ikke mindst Heibergs polemik med Oehlenschläger, der tog sin begyndelse med Heibergs hegeliansk argumenterende anmeldelse af digterkongens seneste dramatiske arbejde, tragedien *Væringerne i Miklagard* (1827; titlen betyder: Vikingerne i Konstantinopel), en strid, der siden involverede Sorø-digterne C. Hauch og Chr. Wilster - mod Heiberg. En tilsvarende karakteristik kan gælde for Heibergs kritik af den svenske romantiker Tegnér's digtcyklus *Frithiofs saga* (1825) og af nordmanden Wergelands epos *Skabelsen* (1830); i den norske litteraturstrid fandt Heiberg sin plads hos den med ham ånds- og blodsbeslægtede J.S. Welhaven. Foruden alt dette bidrog Heiberg med artikelserien "Bidrag til en æsthetisk Moral" med anbefalinger til hverdagslivets forfinelse og forskønnelse (under mærket "Urbanus!"), desuden afhandlinger om sprogvidenskabelige, filosofiske, æstetiske og endog teologiske emner.